

BEZORGEN
De Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 4
2513 AA Den Haag

Lange Voorhout 8
Postbus 20015
2500 EA Den Haag
T 070 – 342 43 44
F 070 – 342 41 30
E voorlichting@rekenkamer.nl
W www.rekenkamer.nl

DATUM 16 januari 2013

BETREFT Actualisering website kredietcrisis en webdossier EU-governance

Geachte mevrouw Van Miltenburg,

De Algemene Rekenkamer volgt de maatregelen die de EU heeft ontwikkeld om de huidige financiële en economische crisis tegen te gaan. In het webdossier www.rekenkamer.nl/eu-governance houden we de belangrijkste ontwikkelingen bij rond de Europese noodfondsen, begrotingsdiscipline, toezicht op de bancaire sector en economische prioriteiten van de EU.

Daarnaast volgen we de maatregelen en interventies die het Ministerie van Financiën heeft genomen om de gevolgen van de kredietcrisis tegen te gaan. Op <http://kredietcrisis.rekenkamer.nl/> staat een overzicht van relevante gebeurtenissen.

Per 17 januari 2013 hebben we deze websites geactualiseerd.

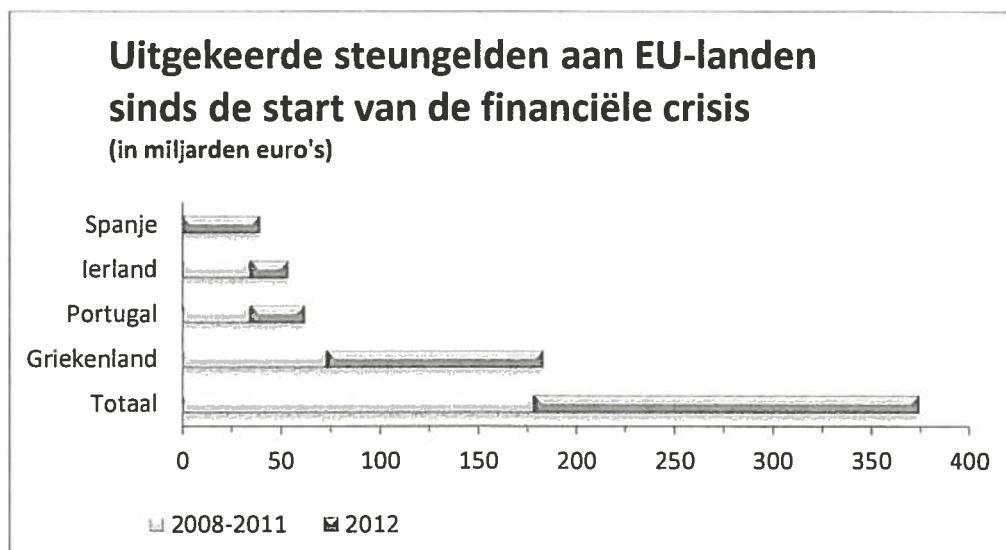
Webdossier EU-governance

De belangrijkste ontwikkelingen die we hebben opgenomen in het webdossier EU-governance zijn:

- Eind 2012 was vanuit de Europese noodfondsen en het IMF in totaal ruim € 500 miljard toegezegd aan landen in financiële nood. Het totale bedrag dat vanuit de Europese noodfondsen en het IMF is ingezet voor deze landen, is in 2012 meer dan verdubbeld ten opzichte van de periode 2008-2011. Eind 2012 is dit bedrag opgelopen tot € 374 miljard. Een jaar eerder was dit bedrag nog ruim € 178 miljard. Vier landen ontvingen in 2012 voor bijna € 200 miljard uit de noodfondsen:
  - Het grootste deel – bijna € 110 miljard – werd vanuit het noodfonds EFSF ingezet voor Griekenland.

- o Ruim € 39 miljard werd vanuit het noodfonds ESM ingezet voor Spanje.
- o Ongeveer € 27 miljard en € 19 miljard werd vanuit de noodfondsen EFSM en EFSF en van het IMF ingezet voor respectievelijk Portugal en Ierland.

* De landen die in periode 2008-2012 gezamenlijk ruim € 35 miljard ontvingen uit het Balance of Payment-programma en het IMF (Hongarije, Letland en Roemenië) zijn niet apart weergegeven, maar wel meegenomen in het totaal (zie ook www.rekenkamer.nl/eu-governance).

- Per 1 januari 2013 is het Europese 'begrotingspact' (fiscal compact) in werking getreden. Met de ratificatie door Finland op 21 december 2012 is het minimum-aantal van twaalf eurolanden behaald dat daarvoor nodig was.
- Op 12 december 2012 bereikten de ministers van Financiën in de Ecofin-raad overeenstemming over verscherpt toezicht op de Europese bankensector door de ECB.

Website kredietcrisis

De belangrijkste ontwikkelingen die we hebben opgenomen in de website kredietcrisis.rekenkamer.nl zijn:

- De Staat heeft op 17 oktober 2012 uit de failliete boedel van Landsbanki een derde uitkering ontvangen van € 93,5 miljoen.
- ING heeft op 13 november 2012 de structuur van de back-upfaciliteit aangepast om de zes overige Amerikaanse onderdelen van ING die deel zijn van de back-up faciliteit eventueel te kunnen verkopen.
- Op 19 november 2012 hebben de Staat, ING en de Europese Commissie een akkoord bereikt over de staatssteun aan ING en de hiermee verband houdende herstructureringsmaatregelen van 11 mei 2012. De Staat en ING hebben daarop

hun beroep tegen deze herstructureringsmaatregelen van de Europese Commissie ingetrokken.

3/3

- ING heeft op 26 november 2012 €750 miljoen afgelost aan de Staat en hierover € 375 miljoen premie betaald.

In zijn brief van 3 januari 2013 gaat de minister van Financiën in op de begrotingsconsequenties van de interventies in de financiële sector over het begrotingsjaar 2012. De minister meldt dat de dividenduitkering aan de Staat van de financiële instellingen waarin de Staat een aandelenbelang heeft, onvoldoende is om de (toegerekende) rentelasten van de Staat te kunnen compenseren. Over 2012 bedroeg dit negatieve saldo € 193 miljoen. Bovendien verwacht de minister dat de interventies het EMU-saldo ook in toekomstige begrotingsjaren negatief zullen beïnvloeden.

Op onze website kredietcrisis.rekenkamer.nl vermelden we de door ons gecontroleerde totale rentelasten tot en met 31 december 2011.¹ Bij de volgende actualisatie zullen we de door ons gecontroleerde rentelasten vermelden tot en met 31 december 2012.

De volgende actualisatie van de website kredietcrisis en het webdossier EU-governance is gepland in mei 2013.

Een afschrift van deze brief sturen wij aan de voorzitter van de Eerste Kamer en de minister van Financiën.

Algemene Rekenkamer

drs. Saskia J. Stuiveling,
president

dr. Ellen M.A. Schoten RA,
secretaris

---

¹ De renterekening van € 193 miljoen van het Ministerie van Financiën is gebaseerd op de interventies bij ABN AMRO, RFS en ASR. De renterekening van de Algemene Rekenkamer op de website kredietcrisis.rekenkamer.nl is gebaseerd op alle interventies van het ministerie. Bovendien vermelden we alleen gecontroleerde informatie. Onze controle van de renteberekening over 2012 heeft nog niet plaatsgevonden.